

جمهوری اسلامی ایران

بنیاد عالی بانک مرکزی

«بسمه تعالی»

سی و چهارمین جلسه هیأت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (فوق العاده) مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۸

مصوبه بند (۱)

موضوع: بررسی پیش نویس «دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری»

نامه شماره ۰۴/۳۰۶۰۸۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص «دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری» به انضمام مصوبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۱۸ شورای تنظیم گری و نظارت بانکی مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت.

هیأت عالی «دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری» را به شرح پیوست تصویب نمود. همچنین مقرر شد حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس مؤسسات اعتباری تجاری بر اساس دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری مصوب هیأت عالی، برای طرح و تصویب در هیأت وزیران ارسال شود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

مرکز تنظیم‌گری

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره مطالعات و مقررات

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و

نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری

تابستان ۱۴۰۴

بسمه تعالی

«دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری»

با استناد به بند (الف) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب خرداد ماه سال ۱۴۰۳، دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری که از این پس «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱-۲- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند.
- ۱-۳- مؤسسه اعتباری تجاری: مؤسسه اعتباری است که پس از تجهیز منابع در چارچوب این دستورالعمل، نسبت به تخصیص منابع در قالب اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب عقود بانکی و همچنین ارائه خدمات بانکی در چارچوب این دستورالعمل اقدام می‌نماید.
- ۱-۴- مؤسس / مؤسسين: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی واجد شرایط که متقاضی تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری می‌باشند.
- ۱-۵- سهامدار مؤثر: سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری تجاری به تنهایی توسط او انتخاب می‌شود.
- ۱-۶- صلاحیت عمومی و حرفه‌ای: دارا بودن شرایط عمومی و حرفه‌ای لازم برای تصدی سمت عضویت در هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل مؤسسه اعتباری تجاری مشتمل بر شرایط عمومی و تخصصی در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی تدوین و ابلاغ می‌شود.

فصل دوم - کلیات تأسیس و حدود فعالیت

ماده ۲- فرآیند تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسه اعتباری تجاری تابع مفاد این دستورالعمل، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری و همچنین قانون بانک مرکزی، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۳- تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری در قالب شرکت سهامی عام با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر می باشد.

ماده ۴- سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری تجاری، معادل پانصد هزار میلیارد ریال و یا بیشتر از آن می باشد.

ماده ۵- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط مندرج در ضوابط ناظر بر تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری، می توانند متقاضی تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری باشند.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری تجاری مجاز به انجام عملیات و فعالیت های (ریالی و ارزی) زیر می باشد:

۶-۱- قبول سپرده سرمایه گذاری مدت دار ؛

۶-۲- قبول سپرده قرض الحسنه جاری (با امکان اعطای دسته چک)؛

۶-۳- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات ؛

۶-۴- انتشار، فروش و تضمین انواع اوراق بهادار اسلامی نظیر اوراق مشارکت و صکوک؛

۶-۵- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۶-۶- سرمایه گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار اسلامی در چارچوب ضوابط بانک مرکزی؛

۶-۷- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت های با فعالیت بانکی طبق ضوابط بانک مرکزی در خصوص

سرمایه گذاری در اوراق بهادار؛

۶-۸- تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی ها؛

۶-۹- ارائه خدمات دریافت، پرداخت و نقل و انتقال وجوه؛

۶-۱۰- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز و صدور حواله های ارزی و ارائه تسهیلات ارزی؛

۶-۱۱- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت نامه ؛

۶-۱۲- اعطای انواع خطوط اعتباری (فاینانس، ریفاینانس و ...)؛

۶-۱۳- ارائه خدمات مرتبط با چک طبق قانون صدور چک و سایر قوانین و مقررات مربوط؛

۶-۱۴- ارائه انواع ابزارهای پرداخت و خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت های الکترونیکی؛

۶-۱۵- خدمات مربوط به وجوه اداره شده، خدمات عاملیت و افتتاح حساب امانی؛

۶-۱۶- انجام امور نمایندگی به منظور جمع آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...؛

۶-۱۷- انجام عملیات بین بانکی؛

۶-۱۸- سپرده گذاری نزد بانک مرکزی؛

۶-۱۹- فروش تمیر مالیاتی و سفته؛

۶-۲۰- ایجاد هرگونه پوشش بیمه ای برای دارایی های مؤسسه اعتباری تجاری نزد شرکت ها و مؤسسات بیمه؛

۶-۲۱- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۶-۲۲- انجام وظایف قیومیت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۶-۲۳- قبول و نگهداری اشیاء گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛

۶-۲۴- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج و سایر نهادهای مالی داخلی و بین‌المللی؛

۶-۲۵- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب بانک؛

۶-۲۶- فعالیت‌های اجتماعی و فعالیت‌های خیریه پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی؛

۶-۲۷- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری تجاری مجاز به انجام عملیات زیر (ریالی و ارزی) نمی‌باشد:

۷-۱- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت‌های بیمه، کارگزاری، تأمین سرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سایر

نهادهای مالی موضوع ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران به استثنای صندوق‌های مرتبط با

حوزه فعالیت به تأیید بانک مرکزی؛

۷-۲- افتتاح حساب و نگهداری سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز؛

۷-۳- اعطای تسهیلات در قالب عقد قرض‌الحسنه به استثنای تکالیف ابلاغی بانک مرکزی؛

۷-۴- انتشار یا عرضه اوراق بهادار اسلامی بر مبنای عقد قرض‌الحسنه در داخل و خارج از کشور؛

۷-۵- بیمه و خدمات مرتبط با آن نظیر خرید و فروش بیمه عمر، بیمه حوادث، بیمه درمانی، بیمه اموال، بیمه

خسارت و هر نوع بیمه دیگر؛

۷-۶- اشتغال به معاملات اموال، املاک و مستغلات جز در موارد استیفاء مطالبات و یا رعایت مقررات ابلاغی بانک

مرکزی؛

۷-۷- آرایه هرگونه خدمات در زمینه‌های مالی، سرمایه‌گذاری، ساخت و توسعه مسکن، مدیریت دارایی‌ها و

مدیریت ثروت به مشتریان؛

۷-۸- آرایه خدمات نمایندگی و عاملیت به منظور جمع‌آوری و تضمین وجوه در حوزه فعالیت مؤسسات اعتباری

تخصصی و نیز مؤسسات اعتباری پس‌انداز و تسهیلات مسکن.

ماده ۸- تأیید صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری تجاری تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه احراز و

لغو تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری می‌باشد.

فصل سوم- مقررات نظارتی و احتیاطی

ماده ۹- مؤسسه اعتباری تجاری مکلف است تمامی حدود نظارتی و احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی را رعایت نماید.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۱۰- فرآیند بازسازی و گزیر مؤسسه اعتباری تجاری مطابق با مفاد قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۱- ارکان و نحوه اداره مؤسسه اعتباری تجاری تابع اساسنامه‌ای است که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۱۲- مواردی که در این مقررہ پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۱۳- مؤسسات اعتباری که قبل از ابلاغ این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند و متقاضی تبدیل به مؤسسه اعتباری تجاری هستند، باید مطابق با شیوه‌نامه‌ای که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد، اقدام نمایند.

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری در سی و چهارمین جلسه مورخ

۱۴۰۴/۰۵/۰۸ هیأت عالی در (۱۳) ماده به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.